

คำวินิจฉัยของ ศาลตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๖/๒๕๔๘

วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลแขวงพระนครศรีอยุธยาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายสุชาติ พันธุ์เพ็ง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๑๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และ มาตรา ๘๗ หรือไม่

คำโต้แย้งที่ศาลแขวงพระนครศรีอยุธยาส่งมาให้ศาลรัฐธรรมนูญมีข้อเท็จจริง ดังนี้

นายสุชาติ พันธุ์เพ็ง (ผู้ร้อง) ได้กระทำความผิดฐานทำสุรา มีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต มีเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตและมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๕ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๔ โดยจำเลยให้การปฏิเสธตลอดข้อกล่าวหา

ผู้ร้องเห็นว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๑๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงยื่นคำร้องต่อศาลแขวงพระนครศรีอยุธยา ขอให้ส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๑๗ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๖๐ มาตรา ๗๕ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

ศาลแจ้งให้จำเลยทราบ ว่า ตามคำร้องของจำเลยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๔ จำเลยได้แถลงว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ซึ่งทนายจำเลยได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยนอกเหนือจากที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้ว

และจำเลยแถลงว่าการพิจารณาของศาลในวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ หากจำเลยหรือทนายจำเลยไม่มาศาลถือว่าจำเลยและทนายจำเลยไม่ตั้งใจขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ต่อไป แต่ยังคงประสงค์ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๗ ว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ศาลแขวงพระนครศรีอยุธยาออกนั่งพิจารณาคดี ปรากฏว่า ทนายจำเลยไม่มาศาลโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้อง จึงถือว่าจำเลยและทนายจำเลยไม่ตั้งใจขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ต่อไป แต่ยังคงประสงค์ให้พิจารณาวินิจฉัยเฉพาะพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๗ ว่า ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

ประเด็นในการพิจารณาและคำวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำโต้แย้งของจำเลยและคำชี้แจงของผู้แทนกรมสรรพสามิต รวมไว้ในสำนวนพิจารณาแล้ว นายสุชาติ พันธุ์เพ็ง (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ แต่เนื่องจากผู้ร้องไม่บรรยายคำฟ้องว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ อย่างไร หรือเพราะเหตุใดจึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ โดยผู้ร้องบรรยายฟ้องเฉพาะพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ เท่านั้น

จึงเห็นว่า เมื่อผู้ร้องไม่ได้กล่าวอ้างว่า มาตรา ๑๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญต่างๆ ที่อ้างถึงอย่างไร และไม่ได้บรรยายหรือระบุเรื่องอันเป็นเหตุให้ต้องใช้สิทธิ พร้อมทั้งข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้อง และระบุนความประสงค์จะให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการอย่างไรพร้อมทั้งเหตุผลสนับสนุนโดยชัดแจ้ง จึงทำให้คำร้องไม่เป็นไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๖ (๓) และ (๔) จึงไม่จำต้องวินิจฉัยในส่วนที่ผู้ร้องมิได้โต้แย้งไว้ ดังนั้นจึงปรากฏเฉพาะคำแถลงของผู้ร้องว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ เท่านั้น

จึงมีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องเพียงว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๘๔ และ มาตรา ๘๗ หรือไม่

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ทั้ง ๔ มาตรา บัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา ๔๖ “บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๕๐ “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขัน โดยเสรีอย่างเป็นธรรม

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครอง ประชาชนในด้านสาธารณสุข การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบ การประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาดหรือขัดขวางไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน”

มาตรา ๘๔ “รัฐต้องจัดระบบการถือครองที่ดินและการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม จัดหาแหล่งน้ำ เพื่อเกษตรกรรมให้เกษตรกรอย่างทั่วถึงและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด สินค้าเกษตรให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกร เพื่อวางแผน การเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร”

มาตรา ๘๗ “รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีโดยอาศัยกลไกตลาด กำกับดูแลให้มีการ แข่งขันอย่างเป็นธรรม คุ้มครองผู้บริโภคและป้องกันการผูกขาดตัดตอนทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็น ทางเศรษฐกิจ และต้องไม่ประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษา ความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการจัดให้มีการสาธารณสุข”

ส่วนพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดขายสุราหรือนำสุราออกแสดงเพื่อขาย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต”

มีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๑๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ รวม ๓ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นแรก ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๑๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

พิจารณาแล้วเห็นว่า สุราเป็นเครื่องดื่มที่มีโทษต่อสุขภาพทั้งร่างกายและสมอง รัฐมีเจตนารมณ์คุ้มครองผู้บริโภคคือประชาชน มิให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งมีผลต่อเนื่องถึงการประกอบอาชีพการอยู่ร่วมกันในสังคมให้ปกติสุข ความรับผิดชอบของสังคม และกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ เพราะผู้ติดสุราจะทำงานได้ไม่เต็มความสามารถ หรือการขับขี่ยานพาหนะอาจเกิดอันตรายร้ายแรงต่อประชาชนเป็นส่วนรวมได้ ดังนั้น การผลิต การจำหน่าย การบริโภคสุรา จึงต้องมีการควบคุมอย่างเข้มงวด เพราะผู้ประกอบการย่อมมุ่งแสวงหากำไรเป็นหลักไม่คำนึงถึงสุขภาพอนามัย หรือความเสียหายที่จะเกิดกับผู้อื่น พระราชบัญญัติสุราฯ จึงเป็นเครื่องมือของรัฐในการควบคุมโดยต้องควบคุมทั้งกระบวนการและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต การครอบครอง การจำหน่าย การบริโภค ฯลฯ

การที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๑๗ ที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดขายสุราหรือนำสุราออกแสดงเพื่อขาย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต” เห็นว่าเป็นบทบัญญัติจำกัดสิทธิบุคคลไว้โดยสมควรแล้ว เพื่อประโยชน์สาธารณะ และกฎหมายดังกล่าวได้บัญญัติข้อยกเว้นไว้ หากได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิตก็สามารถทำได้

ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มีเจตนารมณ์ให้บุคคลที่รวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นเดิมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีอยู่ในชุมชนให้ได้ประโยชน์ร่วมกัน ฯลฯ นั้น ตามหลักความชอบธรรมต้องเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์และผลดีต่อชุมชน

ในทางที่เป็นคุณ การผลิตการจำหน่ายและการบริโภคสุรา เป็นอบายมุข และเป็นโทษแก่ชุมชนเป็นส่วนรวม ซึ่งเป็นประโยชน์กับผู้ประกอบการที่เป็นคนส่วนน้อย ย่อมไม่ถึงเป็นจารีตประเพณี ภูมิปัญญาที่ควรได้รับการส่งเสริม ประกอบกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ บัญญัติว่า “จะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” แสดงให้เห็นว่า รัฐธรรมนูญต้องการส่งเสริมคุ้มครองเฉพาะเรื่อง ประกอบกับคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖/๒๕๔๖ ซึ่งวินิจฉัยเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ ไว้เป็นบรรทัดฐานว่าต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งขณะนั้นกฎหมายที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ยังมีได้บัญญัติให้การผลิต การครอบครอง และจำหน่ายสุรา เป็นภูมิปัญญาหรือประเพณีท้องถิ่นที่ต้องได้รับการอนุรักษ์ ส่งเสริม จึงยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองให้ทำได้โดยอิสระ ตามที่ผู้ร้องโต้แย้งอ้างสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ เป็นเรื่องสิทธิของบุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม แต่เมื่อตรวจคำร้องแล้ว ไม่ปรากฏว่าผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยในศาลเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม หรือกระทำในนามชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมแต่ประการใด แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มีเจตนารมณ์เพื่อรับรองสิทธิของบุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ซึ่งสามารถเรียกร้องให้รัฐสนับสนุนหรือยอมให้दनอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรัฐต้องสนับสนุนให้บุคคลเหล่านั้นดำเนินการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่สิทธิดังกล่าวต้องเป็นไปตามที่มีกฎหมายบัญญัติ กล่าวคือ จะดำเนินการตามสิทธิดังกล่าวได้ ก็จะต้องมีกฎหมายกำหนดรายละเอียดซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องออกกฎหมายกำหนดรายละเอียดเพื่อสนับสนุนสิทธิดังกล่าว แต่ขณะนี้ยังไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดที่ตราขึ้นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ บัญญัติไว้ ดังนั้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๗ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖

ประเด็นที่สอง ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครอง

ประชาชนในด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาด หรือขจัดความไม่เป็นธรรม ในการแข่งขัน”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือ ประกอบอาชีพและแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม เป็นบทบัญญัติที่รับรองเสรีภาพในการประกอบอาชีพ ของบุคคล บุคคลมีเสรีภาพที่จะประกอบกิจการหรืออาชีพใดก็ได้ที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี และการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือประโยชน์สาธารณะ กรณีตาม พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้ผู้ใดขายสุราหรือนำสุราออกแสดงเพื่อขาย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต อันเป็นบทบัญญัติที่ห้ามผู้ใดขายสุราหรือนำสุรา ออกแสดงเพื่อขาย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต

พิจารณาแล้วเห็นว่า สุราเป็นเครื่องอุปโภคบริโภคชนิดหนึ่งเช่นเดียวกับสินค้า ยา อาหาร และ เครื่องดื่ม ซึ่งอาจเป็นโทษแก่ผู้บริโภคได้ แล้วแต่คุณภาพผลิตภัณฑ์และพฤติการณ์ในการบริโภค จึงจำเป็นต้องมีการควบคุมตรวจสอบการผลิตและการจำหน่าย ซึ่งโดยมากกฎหมายจะบังคับ ให้ผู้ประกอบการต้องได้รับใบอนุญาตเพื่อจะได้ควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์และการจำหน่ายให้มีมาตรฐาน และมาตรการความปลอดภัยต่อผู้บริโภค ซึ่งการกำหนดข้อห้ามและข้อยกเว้นดังกล่าวก็เพื่อควบคุม และตรวจสอบโดยง่าย เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ วรรคสอง ที่บัญญัติว่าเพื่อประโยชน์ ในทางเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค หรือเพื่อสวัสดิภาพ ของประชาชนเป็นข้อยกเว้นที่ให้จำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพได้ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๗ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐

ประเด็นที่สาม ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๗ ขัดหรือ แย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

พิจารณาแล้วรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วย
แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการตรากฎหมาย
และการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งนี้ มาตรา ๘๔ กำหนดให้รัฐต้องจัดระบบ
การถือครองที่ดินและการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม ส่วนมาตรา ๘๗ กำหนดให้รัฐต้องสนับสนุนระบบ
เศรษฐกิจแบบเสรีโดยอาศัยกลไกตลาด ไม่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๗
ซึ่งเป็นการควบคุมการจำหน่ายสุรา เว้นแต่ได้รับอนุญาต ทั้งนี้เพื่อสุขภาพของประชาชนและ
เพื่อศีลธรรมอันดีของสังคมที่ไม่ต้องการให้มีการจำหน่ายสุราอย่างเสรีโดยไม่มี การควบคุม

ดังนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๗ ซึ่งบัญญัติห้ามมิให้
ผู้ใดขายสุราหรือนำสุราออกแสดงเพื่อขาย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต
เป็นคนละเรื่องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๔ และ
มาตรา ๘๗

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๗ ไม่ขัด
หรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ